

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz dež. zboru v Gradci.

Na drugem mestu govorimo večkrat o štajarskem dež. zboru, na tem mestu pa le redko. Ni pa posebno težko, da človek ugane, zakaj da tako. Iz ene strani je delovanje dež. zborov jako skrčeno in skoraj je podoba, da nimajo v političnih rečeh nič ali le malo pomena, ako niso tako veliki, kakor je n. pr. češki v Pragi. Iz druge strani pa delovanje dež. zboru v Gradci že dolgo ni bilo več tako, da piše ali bere človek rad kaj o njem, kajti liberalna gospôda ima v njem večino in dela torej lahko, kakor se njej dopade ter ne gleda v tem veliko na koristi dežele, vsaj ne na koristi cele dežele. Tako mu je bila navada doslej, kako pa da bode poslej, to še nam je zakrito, ali če ga sodimo po njegovih delih, tistih iz prejšnjih let, ne pričakujemo nič kaj od njega, vsaj ne vesolja za slov. ljudstvo.

Letos, dne 14. oktobra, se je za naš dež. zbor začela nova doba in trpi mu, če ne pride kaj vmes, skozi celih šest let. Ta den je bila prva seja in bila je, če jo sodimo po zunanji podobi, prav slovesna, izlasti dež. glavar, grof Wurmbandt si je prizadeval v svojem nagovoru do novih gg. poslancev veliko, naj jo napravi slovesno in v tem tudi pohvali dež. zbor in dosedanje delovanje dež. zboru. Mi se sicer ne strinjamo z njim v tej „lastni hvali“, vendar pa bi bili prav veseli, ko bi bilo vse tako, kakor g. glavar pripoveduje. Mi na slov. Štajarji pa čutimo doslej malo tistih blagrov, ki bi se bili doslej sipali čez deželo, iz dež. hiše v Gradci. Tudi nimamo veliko upanja, da bode poslej bolje, vsaj tako dolgo ne, dokler bodo možje v dež. hiši, ki odprejo, če je treba, na stežaje dež. kaso — šilvereinu, nimajo pa srca za to, kar je ljudstvu najdražje, za lastno življenje, za tisto, ki mu pripada od narave, torej pri nas za slov. življenje. V tem kuje dež. zbor v Gradci vselej le okove in čem trši so, tem ljubši so tej gospôdi v deželni hiši.

Ali pustimo dnes, ko pišemo o novi dobi dež. zboru, te žalostne prikazni v našem dež. zboru! More biti pa v tej dobi ne bode več tako. Mogoče je in to tudi želimo, ali upanja, kakor smo mi, ne moremo za to dati nikomur, kajti nemško-liberalna gospôda sedi še v dež. zboru vedno na vrhu, da-si nima več take večine za-se, kakor doslej. Za eden ali more biti za dva glasa je manjša.

Dež. glavar je v svojem nagovoru razkrival tudi nekak načrt za delovanje, ki čaka gg. dež. poslance v tej dobi in če se poprime dež. zbor tega načrta in ostane le pri njem, tedaj se nam ni bati, da pride veliko dobrega za nas iz dež. zboru, toda hudega tudi ne bode. Ali kaj vemo? Kolikor poznamo doslej nemške liberalce, ki sedé v dež. zboru, ni jim za drugo veliko mar; če morejo v tem le kje kako do kake brce za slov. ljudstvo, brž so za to k redu. Mi imamo v dež. zboru sicer naše, slov. poslance; v vsem jih je osem in več nam jih ni mogoče dobiti, dokler volijo naša mesta in trgi nemške liberalce in dokler ne pride v veleposestvu konservativna stranka na vrh. To je sicer resnica in tudi to je resnica, da se smemo zanesti na-nje v vseh rečeh, ki zadevajo koristi slov. ljudstva, toda njih število je premalo in njih beseda, če je še toliko tehtna, Bog zna, ali in koliko da tehta ona pri nemški, liberalni gospôdi. Naj pa bode to, kakor hoče, toliko je gotovo, da bodo naši poslanci pri vsakem vprašanji, ki zadeva koristi štaj. dežele v obče in posebej v vprašanih gledé na naše slov. kraje, vsi ene misli, vsi v vseh rečeh le, če smemo tako reči, en mož. Za nas je v tem tolažba pa tudi upanje, da bode kedaj za naše ljudstvo bolje.

Seje so bile doslej v dež. zboru že štiri in iz njih nimamo poročati še posebnih reči ali smo pa povedali o njih že na drugem mestu, kolikor je bilo treba. Doslej so bile vse še le bolj priprave za poznejšnje in so vsa dela, ki jih dobi dež. zbor v roke, sedaj še v raznih

odsekih, kakor se pravi, na rešetü. Kaj jih pride pa iz teh odsekov v dež. zbor in kaj počne o njih le-ta, to poročamo o svojem času vestno našim bralcem, to se pravi, če bodo vredna poročila.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Dne 24. septembra je bila velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda in sicer to leto v osrednji slov. ljudstva, v beli Ljubljani. Kakor sme slov. ljudstvo biti ponosno na družbo sv. Mohorja v Celovci, tako je sedaj že vsa podoba, da nam postane tudi družba sv. bratov dika in veselje — prelep dokaz, da more tudi malo pa krepko ljudstvo veliko, ako in dokler je složno. Ako nas tudi v drugih rečeh ne krasi sloga, v tej družbi še je ona doma in zato ima že tudi Iepih uspehov. lepših, kakor se jih človek nadeja za ta mali čas, kar družba živi. O tem nas kaj lepo podučuje poročilo tajnika družbe, č. g. Anton Žlogar pa poroča o tem tako-le:

Da-si je družba razširjena povsod, koder se glasi slovenska govornica, vendar je želeli še več podružnic, ker brez teh ni mogoče dosegati društvenih smotrov, ki zahtevajo zmiraj večje novčene vsote. Lani smo izkazali v „Vestniku“ 85 podružnic s 6860 člani, letos je poskočilo število na 91. Nove podružnice so: Tek. št. 86. Sv. Lenart v Slov. goricah, 87. Tolmin na Goriškem, 88. Cerklje na Gorenjskem, 89. Št. Štebenj na Koroškem, 90. Priblaves na Koroškem, 91. Kostanjevica na Dolenjskem. Doslej se je naštel vseh družbenikov po njih kategorijah vkup 7589.

Bližamo se torej stotini podružnic, ki se bo dala doseči z nekoliko večjo živahnostjo in delavnostjo rodoljubov, osobito ob jezikovni meji. Zakaž to povdarjam? Iz imenika podružnic v zadnjem „Vestniku“ se prepričajo č. skupščinarji, da jih je skoro polovico na Kranjskem, namreč 38 in z letošnjima dvema 40. Za temi jih je na Štajarskem 22 — da-si ondi živi skoro toliko Slovencev, kakor v osrednji Kranjski. Koroško jih ima 13, Goriško 12, Trst z Istro 5.

Iz tega sprevidijo naši dragi bratje na okrog, da jih iz osrednje Kranjske radi podpiramo, da-si mi od družbe za svojo mladež dosti ne pričakujemo; a zavedamo se dolžnosti, da njemu, ki je v večji nevarnosti, požrtvalno prihitimo na pomoč. In vem, da vsem govorim iz srca: Vsako slovensko dete, ki bi ga nasprotnik zvalil v svoje zavode in ga iznarodil, nam je tako drago, kakor naše lastno, ki še ni v tej nevarnosti. Izrečno pa povdarjam tu pri veliki skupščini: da ne nega tuje-rodnega otroka družba do sedaj ni vabila v svoje učne zavode in ga tudi v prihodnje vabila ne bode.

S tem v zvezi je premislek, kako povišati družbine dokodke, ker ti so — poleg podružničnih naporov — življenska moč naši družbi. Vodstvo tudi tega ni spustilo z oči. Na lanski skupščini bil je sprejet nasvët, naj bi se s prošnjo zglasilo pri vseh č. župnijskih predstojništvih po Slovenskem, da bi se nabiralo za družbo in bi se župnije po vplačanem stotaku vpisale kot pokroviteljice družbi sv. Cirila in Metoda po § 4. družbinskih pravil.

Vodstvo je pretresavalo ta predlog ter ga je odobrilo. Meseca oktobra 1889 zglasilo se je s posebno prošnjo, št. 832, pri vseh č. župnijskih predstojništvih — pojašnivši jim namen družbe in priloživši po eden izvod „Vestnika“, — da bi blagovolili duhovni in posvetni rodoljubi zbirati prispevkov toliko časa, da se lahko ista župnija (ali občina, trg, vas) vpiše med pokrovitelje družbe sv. Cirila in Metoda. Vspeh dozdej še ni bil popolnoma ugoden; a vendar se je tudi v tem oziru pomnožila vrsta pokroviteljev. Lani smo jih šteli 38. Letos je prirastlo: Tek. št. 39. „Šmartno pri Litiji“. Ondotni rodoljubi pod načelništvom Frana Šusteršiča nabrali so v kratkem ter poslali 121 gld. 48 kr. ter je tako Šmartno upisano med pokrovitelje. Št. 40. Pogorska „Župnija Št. Lambert“ je pristopila s stotakom družbi kot pokroviteljica. Št. 41. Dr. J. Glančnik, odvetnik v Mariboru, je vso svojo nagrado, 100 gld., kot ravnatelj ondotne hranilnice daroval družbi, ki ga je vpisala med svoje pokrovitelje. Št. 42. Martin Drčar, župnik v Preski, vplačal je 100 fl. kot pokrovitelj. Št. 43. Z vplačanim stotakom postal je pokrovitelj Andr. Kalan. Št. 44. „Litijške in Šmartinske Slovenke“ poslale so 101 fl. in pristopile po svoji zastopnici gospej Svetčevi med pokroviteljice. Ako se je osobito v tem kraju moglo v kratkem času toliko storiti v prospeh naše družbe, zakaž bi se ne moglo drugod? Vodstvo si usoja to zadevo še jedenkrat prav toplo priporočiti vsem č. skupščinarjem in po njih vsem občinam ter imovitejšim krajem po naši mili domovini. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Krompir v jamah.

Na večih krajih imajo navado, da ne spravijo vsega krompirja, repe, korenja itd. v kleti, ampak ga zakopljejo v vrtu ali nad drugih mestih, naj ostane ondi čez zimo ali vsaj dotlej, ko pride v rabo. To se izgodi deloma zato, ker jim primanjkuje doma shrambe, deloma pa zato, ker se ovaruje krompir v zemlji bolj gnjilobe, kakor pa v shrambah, kjer ga je veliko na kupu in se po vrhu še spreminja več ali manj tudi toplota. Nasledek pa je potlej to, da krompir gnjije in se tudi drugače kviri.

Zoper tako shranjevanje sočivja ni kaj reči; treba je samo, da se gleda na to, da se izbere pravo mesto za jama in se sploh z njo ravna, kakor je prav za sad, ki se spravi vanjo. Kar se tiče kraja, kjer se napravi jama, ta ne sme biti na mokrem, sploh ne na kraji, kamor prihaja rada voda ali pa se ne vceja globlje v zemljo. Zatem pa jama ne sme biti ne preveč v senci, kjer je vedno, skozi ves čas samo led, pa tudi ne preveč na solnci. Če je zadnje, tedaj se prst nad jama tali v solnčnih dnevih, v mrzlih nočéh pa sopet zamrzne in ta razlika v toploti pride tudi do krompirja in je kriva, da začne gnjiti ali pa proti spomladi žene prerano kali — oboje na škodo gospodarja. Jama se torej naj napravi tam, kjer se solncu ne brani do nje, pa ono naj tudi ne prihaja na ravnost do jame.

Drugo, na kar se pri jami naj gleda, pa je potlej to, da ne bode preveč globoka ter ne pride preveč krompirja na kup, vendar pa je tako po 1 meter globoka še prava. Krompir ali repa itd. se naj ne dene moker v jama, tudi ni dobro, če se dene hitro, ko se izkoplje vanjo. Dobro je, če se osnaži in še ostane potem na suhem, na zraku, naj se posuši in še le tedaj se naj vsiplje polagoma v jama in sicer tako, da se ne natolče. Ko je potlej jama blizo do vrha polna in sicer dobro polna, to se pravi, da ni po mestih prazna, tedaj se pokrije krompir s suho slamo ali s smrečjem, bezgom itd. do 10 cm. na debelo. Bezog se priporoča še posebej, ker brani mišim do krompirja. Teme jame, t. j. vrh jame, če se vzame jama po dolgem, naj ostane odprto, dokler se ni bati že mraza. Kedar pa je to ali kedar gre dež, pokrije se jama in tudi teme z deskami tako, da ima podobo strehe. Skoz odprti vrh izpuhtéva vodeni sopar. Kedar pa postane že precej zima, da se je bati že tudi, da zamrzne prst, tedaj se pokrije krompir za 20 do 30 cm. s prstjo, čez njo pride 15 do 20 cm. suhe slame in sedaj se jama pokrije še s prstjo do 30 cm. na debelo. Slama dela, da ne zamrzne prst nad krompirjem in torej tudi zgornje prsti ni treba preveč nasipati, ne višje, kakor smo rekli, do 30 cm.

Umeje se torej lahko, da jami, ki se napravi tako, kakor smo jo doslej opisali, ni treba odprtine, ne zvezka slame, ki sega doli do krompirja. Tak „dimnik“ je na škodo, ker pripravlja krompir na to, da prhni in gnjije. Tudi to bi ne bilo prav, ko bi človek jama po zimi odpiral in le polagoma jemal iz nje krompir. Bolje je, da se izprazni h krati cela jama, ako je že kedaj na tem, da jo mora človek odpreti.

Sejmovi. Dne 3. novembra v Lesičnem pri Kozjem, v Mariboru, v Pišecah, v Stradnu, v Podčetrtku in v Vitanji. Dne 4. novembra pri sv. Barbari v Halozah in v Radgoni. Dne

5. novembra v Lučanah. Dne 6. novembra v Lembergu, pri sv. Lenartu v slov. gor., pri Novi cerkvi, pri sv. Vidu pod Ptujem, v Brežicah, na Rečici.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Resnica pa ne pravica.) V našem trgu so razmere zelo čudne. Naša okolica ne probujena ter zavedna, kakoršne morebiti ne najdeš nikjer na Slovenskem. Naš kmet je ponosen na to, da je Slovenec; ponosen je, da mu je materinski jezik slovenski. Dobro spoznava, da je on na svoji zemlji gospodar, pa ne tujec. Čisto drugačno lice kaže nam trg Ljutomer. Navadno se misli po Slovenskem, da je naš trg slovenski. Kaj še! Tukaj vlada nemčurstvo, kamor le pogledaš. Za voljo peščice Nemcev in nemčurjev mora nositi ves trg nemčursko lice. Človek res ne vé, ali bi se jezil, ali bi obžaloval, da se da ogromna večina slovenska vladati od neznatne manjšine. V občinskem odboru gospodarijo nasprotniki, kakor sami hočejo. In to gospodarstvo planta po vseh štirih. Sicer sedijo štirje narodni zastopniki v tem odboru, pa o njih ne čujemo nikdar ničesar. Ne vemo, ali se brigajo kaj za seje, ali nasprotujejo, kadar bi trebalo. Celo tako daleč smo prišli, da se pri nas skoro nihče ne briga za napredek narodne stvari. Puške so v žito zmetali. Mnogo, mnogo je gnjilega v slovenski stranki. Idi v naše slovenske pisarne, poslušaj narodnjake, v katerem jeziku občujejo. Nemško, samo nemško! Poglej njihovo uradovanje naproti slovenskim strankam! Iz večine nemško. Celo tako daleč smo že, da odlični narodnjaki celo deklam pišejo v službeno knjigo spričevalo v nemškem jeziku. Poglej si domače življenje in vzgojo otrok pri naših narodnjakih. Žalibože v večini nemčursko! Stopi v naše gostilne, v kavarno, kjer je središče naše čitalnice ter poslušaj narodnjake. Ptiča spoznaš po perji, narodnjaka po jeziku, v katerem občuje. Tukaj pa ne najdeš narodnjaka. Ako je deset Slovencev pri mizi in jeden Nmec med njimi in če tudi dobro razume slovenski, vendar ne čuješ niti jedne slovenske besede. Poglej še naše ženstvo. Vsakemu narodu je zavedno in probujeno ženstvo čast in ponos; kajti mati je središče vzgoje, od nje največ obvisi, kakšen bo otrok. Poslušaj naše gospé in gospodične. Siromak, zastonj čakaš slovenske besede. Sram jih je, da bi vsaj med seboj govorile v materinskem jeziku. Idi po ulicah, kjer srečaš deco iz trga. Navadni pozdrav „kisthant“ doni ti naproti. Ali še hočeš več? — Tako je naše stanje. Nemčurstvo širi se vidoma od dne do dne in ž njim vstric propada vera in poštenje. Pri vsem tem pa je slovenska stranka mirna, niti mezinca ne gane. Boječnost, neodločnost

in mlačnost v največji meri vidiš na obrazih. Kam čemo priti?

Iz Brezja. (Odgovor.) V prilogi števil. 38. me nek sicer dobro znani dopisnik graja in črni, češ, da sem slab občinski predstojnik in nemčur. Vsak pa, ki ima z županovanjem kolikaj opraviti, potrdi mi lahko, da je dandanes težko za župana, posebno tam, kjer se občinarji delijo v dve nasprotni stranki, kakor je to pri nas. Vsem se ne da ustreči, tako se more o času volitve v dež. zbor za volilnega moža pri nas tudi samo le eden izvoliti, ker postava le enega volilca pripušča. Voljen pa je gotovo le tisti, ki dobi največ glasov ter ima torej največje zaupanje pri volilcih. Ako sem pa jaz komu kaj obljubil, to sem in bodem tudi vselej storil, kajti tako je navada vsacega poštenega Slovence, kakoršen sem in tudi vedno ostati hočem, naj me za to tudi še tako natolcujejo oni, ki hočejo kaliti ljubi mir, ki bi radi bili več in drugačnji, kakor so. Občinske ceste smo pa že v spomladi popravili in je pri tem že mogoče, da se cesta skazi kje v teku poletja. No, če je to, pa se popravi in konec je prepira.

Jože Košir, obč. predstojnik.

Od Hrvatske meje. (Svarilo.) Neki Blaž Simonič, iz Pušencev, črevljar, se poteplje po dolnjem Štajarskem in ves vspehan in žalosten po farovžih pripoveduje, da je denarje zgubil, in prosi, da bi duhovniki to v cerkvi oznanili. Da bi se mu ležje verovalo, pravi, da nakupuje vino, jabelka, skipek itd. Povsod pa potrka na dobrotno srce g. župnika, da bi mu s par goldinarji pripomogli, da zamore dalje potovati. V to pa zlorabi imena dveh častitih bratov duhovnikov, rekoč, da sta njegova brata. Znano je, da je več gg. župnikov na ta način opeharil. Ta Blaž Simonič je prebrisan potepuh, katerega naj se varuje vsaki, ako bi zopet kje svojo srečo poskušal. Tudi bi bilo dobro, da ga sodnija popraša, plačuje li dohodninski davek od svojega rokodelstva.

Iz Ljutomerske okolice. (Neumne šale žalostni konec.) Nemarni delavci pri svojem delu rajši drugo mislijo, govorijo in delajo, kakor bi morali; zato zvečinoma svoje delo slabo opravljajo. Nemarnim delavcem se morajo prištevati tudi tisti, ki pri svojem delu neumne šale uganjajo, ter s tem sebe in druge motijo, včasih pa tudi kakšno škodo ali nesrečo zakrivijo. Tako se je zgodilo nedavno pod Dolnjim gradom pri Ljutomeru. Pri neki hiši so imeli terilje. Terilje pa posebno rade neumne šale uganjajo, zato ljudje pravijo: „Če ženska trlico le vidi, že nori“. K omenjenim teriljam je prišel domači pastirček, in gospodarjeva sestra začne fanteka dražiti: „Čakaj, Vincek, tebe bomo zdaj pekle“. Fantek kriči: „Tetica, ne, ne!“ ter beži mimo pečnice na vkreber, neumna terilja pa za njim, in ko ga zgrabi, zvalita se

oba nesrečno na pečnico in ker so se drogovi, na katerih se lan suši, strli, padeta v pečnico na ogenj. Ob enem se še sušeči lan užge. Druge terilje od strahu niso znale kaj početi. K sreči je bil gosdodar sam blizu, da je z veliko lastno nevarnostjo oba iz ognja potegnil. Vendar bila sta oba tako opečena, da je fantič že čez par dni umrl, opečena terilja pa še le čez tri tedne. In v tem času je strahovite muke in bolečine trpela ter svojo neumno šalo strahovito pokorila in obžalovala, videča, da je ž njo svoje in nedolžnega fantiča življenje vkončala. Bog bodi obema milostljiv. Ta žalostni slučaj pa bodi drugim v svarilo, da enake neumne šale pri delu opuščajo, in da vsakdo svoje delo opravlja resno in vestno, tedaj tudi ne bo vtegnil misliti na neumne šale in bedarije.

Od Nove cerkve. (Dve novi nemški posojilnici.) Te dni mi je došlo v roke neko slovensko pismo, v katerem nemški gospodje iz Vitanja: Mulley, Jaklin, Lautner, Tepei, Zirngast, Tischler, potem pa Celjski Rakusch med njimi, naznanjajo, da so vstanovili v Vitanji neko hranilno in posojilno društvo. Razne misli so mi vhažale v glavo, ko sem prečital ta slovenski razglas, prvič: nemška gospôda ne more slovenskega kmeta zdaj drugače vloviti v svoje zanjke, kakor s slovenskimi pismi. V sili žre tudi h... muhe; in v sili lomi tudi nemčur slovenščino. Drugič: Slovenec vendar ni tako zabite glave, ker ga zdaj posnema vedno Nemeč in nemčur. Slovenci so začeli vstanavljati svoje posojilnice — zdaj jih posnemajo tudi naši po sili Nemci. Tretjič sem si mislil: ta nemška gospoda v Vitanji je pa vendar-le prav siromaška, da ne more svojega nemškega društva sama voditi, temveč si je za posodo vzela Celjskega Rakuscha. Vitanjski Slovenci so vendarle mnogo brihtnejši od ondašnjih posiljenih Nemcev, ker svojo posojilnico vodijo sami. V kratkem se ima odpreti nemško posojilno društvo tudi v našem Vojniku. Vojniški trg je oblekel zopet nemško krinko; pred nekaterimi leti se je bila ondi vzbudila — žal — le za kratek čas, narodna zavest. Sveta dolžnost vsacega Slovence je pa ta-le: da pusti nemška denarna društva lepo pri miru. Naj nemška gospoda baranta s svojimi novci, kakor je njej ljubo; naj posojuje svojim nemškim zemljakom: Slovenec si pa poišči pomoči pri svojih slovenskih posojilnicah, saj ti rade pomagajo. Zastonj pa pri svojih narodnih nasprotnikih tudi denarjev ne boš dobil. Svoji k svojim! bodi tudi tukaj naše geslo.

Iz Lembaha. (Pogreb.) V torek 16. t. m. je bila pri nas spet žalostna procesija, spreved pok. Neže Štampfl. Ranjka je umrla v nedeljo, dne 12. t. m. ob 6. uri zjutraj po hudi boleznici sprevidena s sv. zakramenti v 53. letu svojega življenja. Pokojnica je bila pobožna,

krščanska žena, pridna in marljiva gospodinja in dobra mati. Zapustila je vrlega in občesposhovanega moža in četiri pridnih otrok. Naj v miru počiva!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vsa je podoba, da ni sedaj že nikomur veliko za tiste določbe, po katerih bi naj bila „sprava Čehov in Nemcev“ trajna. Sedaj se vršijo razprave o njih v dež. zboru v Pragi, ali mladočeški poslanci govore veliko, nemški ne malo in vlada molči in molči — vse znamenje za to, da se jim ne mudi za spravo ni na Dunaji ni v Pragi. — Dnes se že zapre obrtniška razstava na Dunaji in pravi se, da je bila v vsem vse hvale vredna in je mogoče, da ne bode primanjkljaja v nje računu. — V Solnogradu so imeli nemški konservativci iz zgorenje Avstrije in Solnograške in menimo, da še tudi iz drugih dežel, te dni shod ter so se zedinili v to, da delajo v deželnih zborih pa tudi potlej v drž. zboru na to, da se osnuje velika „katoliška stranka“. — Štajarski ces. namestnik, baron Kübeck je bil zadnji četrtek na Dunaji in vzprejeli so ga tudi svitli cesar v posebnem zaslišanji. — V drž. zbor je volil okraj Radgona-Feldbach barona Morsey z 270 glasi, kandidat liberalcev pa ostane s 47 glasi doma. — Mestno starešinstvo v Celovci trdi, da se v mestu občuje le nemški in da je torej mesto nemško. Smešno, kaj pa se govori n. pr. vsak četrtek na trgu, na sejmišči? — Dež. priklada na žganje nese koroški deželi 95,000 gold. na leto, no izpije pa se torej te kuge veliko v deželi! — V Kranjskem dež. zboru ni obveljal prodlog, da se daje učiteljem 50 gld. doklade vsako leto, to pa tako dolgo, dokler ne obvelja postava, po kateri se vzviša plača vsem učiteljem. — Ljubljana je sila staro mesto in zato se najde večkrat starih reči globoko v zemlji, te dni so našli neki tudi klin iz železa, na katerem je napis v hijeroglifih, tedaj tak, kakor je bil pri starih Egiptčanih v navadi. — Na Primorji še vedno primanjkuje duhovnikov in ni še upanja, da že preneha v kratkem, ker se izučni na tamošnjih latinskih šolah premalo mladeničev, sposobnih za duhovniški stan. — Na mestu društva „pro patria“ dobijo v Trstu brž novo društvo, ki mu bode isti namen, t. j. poitalijančenje slov. otrok. Ime bode društvu „lega nazionale“. Dobro, da tudi slov. rodoljubi ne držijo tam rok križem! — Laška večina v dež. zboru za Istro prezira po polnem hrv. poslance ter ne posluša njih hrvatskih govorov, pač pa odgovarja na nje v zadnjem času zastopnik c. kr. vlade. No, s časom sreča pa še tudi laške moževe pamet ter bodo izpoznali, da so tudi Hrvati toliko vredni, ka-

kor so Lah ali kar je tam blizo eno, iredentovci. — V Crnici pri Petrinji v Slavoniji so oropali blagajnico občine in gosposka je sedaj zaprla župana in več drugih obč. odbornikov, češ, da so oni krivi tega ropa. — Ogerski minister za uk in bogočastje, grof Czaky je sedaj v hudih stiskah vsled svoje uredbe gledé na izrejo otrok iz mešanih zakonov. Liberalci so pa seveda na njegovi strani. — Da odstopi minister Orczy ter pride na njegovo mesto Szögyenyi, je sedaj že blizo resnica. Nam ni znano, kaj da pomeni le-ta sprememba v ministerstvu ogerske vlade.

Vunanje države. Sv. Oče Leon XIII. so odredili, da se gre 9 zamorskih mladeničev učit. bogoslovja, in tako bodo svoje dni vrli misijonerji pri zamorskih rojakih. — Drž. volitve bodo po Italiji dne 23. novembra in minister Crispi si je v strahu, more biti po pravici, da njegova stranka ne dobi pri njih več večine. — Na Francoskem si vlada ne upa vzeti posojila, da doplača stroške, kar je premalo dohodkov za-nje, pa tudi davkov ne bi rada nategnila. Kako pa sicer priti iz te zadrege? Da bi varčevali pri denarji, na to ni misli, dokler so ti republikanci na krmilu države. — Belgijski kralj, Leopold II. pojde te dni v Berlin, da obišče nemškega cesarja. — V Angliji se povspenja Gladstone in njegova stranka čedalje višje in je že mogoče, da dobi ministerstvo v roke. Za irsko katol. ljudstvo bi taka sprememba ne bila slaba, sicer pa Gladstone ni mož za to, da ga hvalimo. — Nemški general Moltke je dosegel svoje 90. leto in so bile vsled tega velike slovesnosti pri njem, samo knez Bismark se je skujal ter ni hotel priti k njemu, to pa zato, ker ni več drž. kancelar in ni dobil od cesarja Viljema vabila. — Visok ruski častnik, Obračev, biva te dni v Parizu in ugiblje se veliko, kaj da ondi dela. Nekim se dozdeva, da ima povelje od carja, naj preuči razmere francoske republike. — Ruska vlada namerava železnico skozi Sibirijo in utegne ji biti ta kedaj na obilno korist. — Rumunska kraljica se je vrnila v Bukrešt in so jo ministri in drugi dostojanstveniki pričakali na meji Avstrije. — Knez bolgarski je sam uni den odprl sobranje ali drž. zbor ter so njegov nagovor poslanci vzprejeli z velicim navdušenjem; tako se vsaj poroča iz Sofije. — Prejšnji srbski kralj, Milán, pride te dni na Dunaj in ostane menda ondi več časa; v Beligrad pa se bojda ne vrne v kratkem. — Turški sultan ima sedaj težave s pravoslavnim patrijarhom in so vsled tega bile vse pravoslavne cerkve v Carjemgradu zaprte do torka. Kako se stvar razmota, ali odjenja patrijarh ali sultan, to se ne ugane lahko, saj je tam doli vse negotovo. — Po celi Greciji so imeli te dni volitve in je pri njih zmagala stranka, ki nasprotuje se-

danji vladi in zato je vzela le ta že tudi slovo; novih ministrov pa še kralj Jurij ni imenoval, ali dolgo ne bode do tega. — V Afriki se vrši sedaj po vseh večjih državah vse v nekem miru in zato ni nobenih posebnih poročil od ondod. — V južni Ameriki je najnovejša republika Brazilija in priznane so jo doslej že angleška, francoska in italijanska država, druga pa še nobena v Evropi. V severni Ameriki pa so v „zjedinjenih državah“ sedaj veseli nove postave, vsled katere je velika colnina na vse blago, ki pride tje iz Evrope. Temveč bode pa torej dela za domače obrtnike.

Za poduk in kratek čas.

Iz Slovenije do Adrije.

(Potopisna črtica.)

(Dalje.)

Zato srečni ste vi Zadrani in vsi, ki v obližji tega mesta bivate, da imate med seboj po previdnosti Božji tako dragoceni zaklad, srečni osobito z ozirom na veliko milosti, koje ste in koje še prejimate po posredovanji svojega mogočnega odvetnika pri Bogu, kakor tudi z ozirom na mnogobrojne čudeže, koji so se med vami godili in koje ste z lastnimi očmi gledali!

Kdo bi naštel vse čudeže, koje je Vsegamogočni na priprošnjo sv. Simeona pripustil, odkar je njegovo truplo med vami. Saj se je baš radi čudežev razširila slava svetnika vašega ne samo po celi Dalmaciji, nego tudi po hrvatskej Posavini onkraj Velebita, po Bosni, Ercegovini in celo doli v Turčiji, iz koje so že večkrat prišli verni Mohamedanci k grobu „velikog sluga Božjega!“ Zatoraj omenim v nastopnem samo, dva, tri.

Slava Simeonove mogočnosti je dospela tudi do kralja Ludvika I., ki je leta 1371 prišel s svojo soprogo Elizabeto od mnogobrojnega, sijajnega spremstva obdan počastit sv. Simeona. Po sv. maši otvorila se je rakva, da si kraljevi potniki ogledajo sv. truplo. Pri tej priložnosti vzela je Elizabeta skrivoma z leve roke en prst svetnikov ter ga brzo v nedra shranila z namenom ga seboj v domovino ponesti. A glej čudo! Ko se je od oltarja odstranila, hipoma vsa obledi, pade v neko omotico, tresse se ko šiba na vodi in padla bi bila na tla, da niso priskočili dvorjani ter je prestregli v naročje. V tem trenutku se jej odprejo na prsih čudne, strašne rane vzlasti na mestu, kjer je svetnikov prst skrit imela. Iz tega je pač lahko spoznala, da je skrunjenje sv. trupla vzrok tej strašni prikazni. Zato veli, da jo zopet k oltarju vedejo, kjer prosi na kolenih z britkimi solzami Vsegamogočnega oproščenja in ozdravljenja, svetniku pa zagotavlja, da noče

brez njegove volje niti najmanje stvarice odnesti. Vrnila je toraj zopet prst, ki se je v hipu zopet z roko sklenil in se ni niti poznalo, da je bila roka oškodovana. Kraljica pa na to kar na mah ozdravi tako, da niti sledú od ostudnih ran na njenih prsih ni ostalo. Iz hvaležnosti za toliko milost sname z roke svoje vse dragocene prstane ter jih natakne svetniku na prst, katerega mu je bila hotela odnesti. Ti prstani na levi roki svetnikovi, koje smo mi že videli, potrjujejo še dandanes omenjeni dogodek. Elizabeta pa je hotela ta čudež tako rekoč tudi pozn-jšim rodovom ohraniti, da ga sami vidijo, zato je ukazala, da se celi čudežni dogodek, na srebrni krsti, koje je svetniku obljubila in tudi poklonila, vdolbe ali naslika, kar smo si tudi že ogledali bili. Razume se, da se je ta čudež že z ozirom na odlične osebe — kraljeve romarje — od ust do ust pripovedoval, da je zaupanje v Simeonovo pripomoč od dne do dne rastlo in da je od leta do leta število njegovih čestilcev naraščalo, ki so se mu hodili od blizo in daleč poklanjat in njegove pomoči prosit. (Dalje prih.)

Smešnica 43. Kmet Srkar pride v tiskarno, kjer se dela za nemškutarijo, ali on ne zna tega ter prosi ponižno, naj se mu napravi oznanilo, toda slovensko, da ima na prodaj lepo, veliko kmetijo. Precej mu obljubijo in kmet plača ter dobi že tudi drugo jutro oznanilo pošteno v roke: „Imenitno oznanilo. G. J. Srkar ima na prodaj lepo, veliko kmetico...“

Razne stvari.

(Obletnica.) V ponedeljek je bila obletnica posvečenja mil. knezoškofa dr. Mihaela Napotnika in so vsled tega služili veliko sv. mašo protonotar in stolni dekan, msg. Ignacij Orožen v stolni cerkvi v Mariboru, čč. gg. duhovniki naše škofije in ne dvomimo, da tudi vse naše kršč. ljudstvo, pa so se je spominjali pri sv. mašah in v svojih molitvah. Bog nam jih ohrani mnoga, mnoga leta!

(Papežev blagoslov.) Vsled posebnega dovoljenja Nj. svetosti papeža Leona XIII. bodo mil. knezoškof v soboto pri drugem sv. opravilu v stolni cerkvi v Mariboru podelili sv. papežev blagoslov in prejmejo vsi verniki z njim popolne odpustke, ako vzprejmejo zakrament sv. pokore in presv. Rešnj. telesa ter molijo ta dan po namenu sv. Očeta.

(Spominj na verne duše.) Letos je 2. den meseca novembra nedelja in zato se obhaja v kat. cerkvah spominj na verne duše v vicah še le v ponedeljek, ne pa, kakor je sicer v navadi, na den po vseh svetnikih.

(Dež. zbor.) V torek je bila seja dež. zbora v Gradci in se je dovolila večim občinam

pravica, da vzamejo priklade višje, kakor navadno, na drž. davke. Nekateri vzamejo po 80, druge po 100 in občina v Prevorjki celo 120%. To je sila veliki davek!

(Ljudska šola.) Dež. šol. svet je privolil v to, da se postavi na Tepanjskem vrhu pri Konjicah dverazredna ljudska šola. To se zna, da mora občina postaviti in vzdrževati šolsko poslopje, dežela plača le učitelje in torej po pravem vselej le plačevalci davkov.

(Smrtna kosa.) Dne 28. oktobra ob 7. uri zaran je umrl nagloma č. g. Franc Arnuš, penzionirani kaplan. Prebival je pri svojem bratu v Gornjem Velovljaku. Pogreb je dnes 30. oktobra ob 1/2 9. uri predpoludne.

(„Drobtinice“) XXIV. letnik teh Slovincem toliko priljubljenih bukvic izšel je ravnokar v zalogi „Kat. družbe“ v Ljubljani. Ta tečaj bo za našo škofijo imel trajno vrednost, ker hranjuje sliko našega pokoj. knezoškofa Jakoba Maksimilijana ž njih življenjepisem. Več spregovorimo, kedar „Drobtinice“ preberemo.

(Odvetništvo.) Gosp. dr. Frid. Babnik, rodom iz Ljutomera, doslej odvetnik na Dunaji, je dne 15. t. m. odprl svojo pisarno v Celji na glavnem trgu hšt. 2.

(Imenovanje.) Vlč. g. dr. Franc Feuš, profesor bogoslovja in načelnik kat. društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru, je dobil čast. kn. šk. duh. svetovalca in istotako vlč. g. Franc Dovnik, župnik in dekan v Gornjem Gradu.

(Gospodarjenje.) Mestni očetje v Celji gospodarijo tako lepo z obč. premoženjem, da jim postane prihodnje leto najmanj 19.933 gld. premalo denarja. Kaj pa, če bode treba še kake bakljade?

(Za dij. kuhinjo v Mariboru) so darovali čč. gg.: Andr. Repič, župn. v Kapelah pri Brežicah 5 fl., Jakob Hribnik, spiritual 5 fl., Jos. Majcen, dvorni kaplan 5 fl., slavno društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 50 fl., neimenovan 30 fl. 70 kr., bogoslovci v Mariboru 8 fl., mil. g. Orožen, protonator 5 fl. Bog plati!

(Družba sv. Mohorja.) Bukve družbe sv. Mohorja v Celovci so gotove in jih že razpošiljajo, v naši škofiji pa jih dobimo še le o konci meseca novembra. Izmed 6 knjig, katere dobimo od družbe, omenimo le dve: Domači živinozdravnik in pa pastirske liste knezoškofa A. M. Slomškega, sicer pa bodo udje, kakor upamo, vseh šestero veseli.

(Ljutomersko vino) letošnjega leta se je 28. oktobra na dražbi prodajalo štrtinjak po 143—163 gld. z lesom vred.

(Sneg.) V ponedeljek večer in potem v torek je padlo precej snega in je napravilo, kakor se sliši, veliko kvara, posebno v sadunosnikih.

(Kaj je to?) Rožni dol pri Mali nedelji je bil dne 26. t. m. polen ljudi iz raznih krajev. Vsi ti so bili prišli častit Mater božjo, ki se prikazuje neki v tem dolu, toda c. kr. žandarji iz Št. Jurija na Sčavnici so prišli tje ter so hoteli ljudi odpraviti s kraja. Pri tem pa je prišlo, Bog zna, kako, do nedov in je našel fant A. Zemljč in še nek drugi posestnik v tem žalostno smrt, oba je zadela krogla.

(Sadje.) Kupčija z jabolki postala je jako živahna. Okoli Celja plačujejo sedaj jabolka za tolkljo po oni ceni, kakor poprej namizno sadje. Le škoda, da je mnogo jabolk zagrnil prerani sneg, ki je rodovitnim sadnikom zdatne škode napravil.

Loterijne številke:

Gradec 25. oktobra 1890:	47, 57, 35, 45, 1
Dunaj „ „	54, 76, 79, 5, 66

P o z i v !

Kdor je kaj dolžen ali pa ima kaj tirjati pri zapuščini pokoj. g. župnika T. Matoha, naj se zglesi pri sl. c. kr. za m. del. okrajni sodnji v Celji do srede 5. novembra t. l. ob 10. uri dopoludne.

Dražba cerkv. vina

se bo vršila pri Sp. sv. Kungoti dne 12. novembra ob 10. uri predpoludne.

Jožef Fras, župnik.

Dražba cerkvenega vina

pozno nabranega in sladkega se bo vršila pri sv. Jakobu v slov. goricah dne 3. novembra t. j. na dušno predpoldne.

2-2

A. Fišer, župnik.

Na prodaj imam

v Zavrhu, župnije sv. Roperta v Slov. goricah, svoj dobro obdelan vinograd, v prijazni legi, z lepim sadunosnikom, z močnim hišnim poslopjem, z dobro kletjo itd., vse v najboljšem stanu. Ta lep vinograd prodam le zato, ker mi je preveč od rok in ker imam tudi tukaj na Tinjski gori čez povelj vinogradov.

Ivan Stanjko, Tinjski župnik.

Velika žganjarija R. Wieser-ja

v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico.

Dražba cerkvenega vina.

V četrtek, dne 6. novembra ob 10. uri predpoludne se bo pri sv. Barbari poleg Vurberga po dražbi prodajalo 19 polovnjakov cerkvenega vina.

Cerkveno predstojništvo.

Dražba letošnjega cerv. vina.

V sredo 5. novembra ob 10. uri predpoldan, se bo v Nebovi v župniji sv. Petra blizo M. v cerkveni kleti sv. Marjete pri Pesnici okoli 30 polovnjakov novega izvrstnega vina iz dobro poškopljenih cerkvenih goric po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo.

Dražba cerkvenega vina.

Dražba letošnjega cerkvenega pozno brana vina pri sv. Juriju v slov. goricah bode 4. novembra ob 9. uri predpoldnom.

Jurij Rantaša, župnik.

Dražba cerkvenega vina.

Dražba letošnjega izvrstnega cerkvenega vina Tinjske cerkve pri Slov. Bistrici bo dne 3. novembra ob 11. uri dopoldne.

Ivan Stanjko, župnik.

Zaloga mizarskega in opvarskega pohištva

Konrada Wölflinga

Gosposke ulice št. 28 **Maribor** Gosposke ulice št. 28

priporoča bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za spalnice, postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in npravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov, otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih tujedeželskih in domačih

zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim in črnim, kurnis in roset

po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki brezplačno in franko.

5-12

Starih in novih vinskih drož

kakor tudi

snažnih tropin

kupi vsako mero

R. Wieser, žganjarija v Hočah.

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravno izšel in se dobi

Slovenski koledar 1891.

za steno. Cena 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah.

pripravljena od lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, je upllyno zdravilo, ki krepa želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovj ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 stekleničic za gl. 1.36; po 24 za gl. 2.60; po 36 za gl. 3.84; po 44 za gl. 4.26; po 55 za gl. 5.26; po 110 za gl. 10.30; po 550 za 50 gl.

V steklenicah po **15 kr.** prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. 4-15

Depôts v Mariboru: lekarna Bancalari in König; v Ptuiji: Behrbalk; v Celji: Kupferschmid; v Gradci: Eichler, Nedwed, Trnkoczy in Franzé.